

Σχέσεις υπό το πρίσμα του ναρκισσισμού της εποχής μας.

Γράφει ο π. Αντώνιος Χρήστου*.

Αγαπητοί Αναγνώστες, την στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές (Δευτέρα 31 Ιανουαρίου 2022) είναι μία ημέρα μετά την διά ζώσης και διαδικτυακή Εκδήλωση προς τιμήν των Τριών Ιεραρχών που οργάνωσε η Ιερά Μητρόπολη Γλυφάδας, στην οποία ανήκουμε με ομιλητή τον σπουδαίο Ακαδημαϊκό και Κληρικό π. Νικόλαο Λουδοβίκο με θέμα : «Τρόποι σχέσεις στην αρχαιότητα, στους τρεις Ιεράρχες και στην εποχή μας». Όλα αυτά που μας κατέθεσε ο π. Νικόλαος (πραγματικά μια ιστορία 3000 χρόνων σχεδόν μέσα σε 45 λεπτά), μας ωφέλησαν πολύ και γι αυτό εμπνευστήκαμε το σημερινό θέμα. Ας ξεκινήσουμε:

Είναι γεγονός ότι όσο προχωράνε τα χρόνια στην εποχή μας, όσο ψηφιοποιούμαστε και εξαρτόμαστε από τους υπολογιστές, το διαδίκτυο, τα κινητά και τα σύγχρονα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όσο είμαστε καρποί της «4^{ης} Παγκόσμιας Επανάστασης, » τόσο πιο πολύ ο άνθρωπος από κοινωνικός και διαπροσωπικός, εγκλωβίζεται συνειδητά ή ασυνείδητα σε σχέσεις ανεξαρτήτου αποστάσεως που κυριολεκτικά εκμηδενίζονται, αλλά καταλήγουν

σε έναν ατομικισμό και στην παθολογική του κατάσταση καταντάει κυριολεκτικά σε ναρκισσισμό με ότι αυτό συνεπάγεται.

Θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε τον ναρκισσισμό σαν την σκοτεινή πλευρά του ατομικισμού και του εγωκεντρισμού. Εγωκεντρικός είναι ο άνθρωπος ο οποίος θέλει να έχει όλα τα «φώτα» της δημοσιότητας πάνω του, δηλαδή να αποτελεί το κύριο αντικείμενο απασχόλησης από τους υπόλοιπους ανθρώπους. Ο ναρκισσιστής πραγματικά ευχαριστείται όταν αποκτά αναγνωσιμότητα, όταν οι άλλοι ασχολούνται μαζί τους για κάποιες δεξιότητες ή απλά ομορφιά που κατέχουν και ανατρέπονται όλα, όταν τους περιφρονούν ή δεν τους δίνουν την προσοχή την οποία πιστεύουν ότι αξίζουν...!

Θέλει πολύ προσοχή γιατί τέτοιες συμπεριφορές και καταστάσεις μπορούν να αναπτυχθούν (όσο και να μη φαίνεται αρχικά και να φαντάζει απίθανο) και μέσα στην Εκκλησία, όταν υπάρχουν διάφοροι «Γεροντάδες», «Στάρετς» ή και «κεφαλές τοπικών Εκκλησιών» (ευτυχώς εδώ σπανιότερα), οι οποίοι ζητούν απόλυτη υπακοή από τα «πνευματικοπαίδια» τους, χωρίς οι ίδιοι να την έχουν ασκήσει πρώτοι και αυτονομούνται εύκολα από την επίσημη γραμμή της Εκκλησίας και μέσα από την «επανάστασή τους» νομίζουν και φαντάζουν ότι ομοιάζουν σε Μεγάλους Πατέρες της Εκκλησίας οι οποίοι και οι ίδιοι (με διαφορετικές φυσικά προϋποθέσεις) εναντιώθηκαν σε αυτοκράτορες οι σε ληστρικές συνόδους.

Είναι πολύ εύκολα από εγωιστές να γίνουμε «ναρκισσιστές», ενώ μεγάλο αντίδοτο σε αυτά είναι ακριβώς η ταπείνωση και η αυτομεμψία που μας κάνει να καταλάβουμε πως ότι διαθέτουμε καλό πάνω μας είναι δώρο και χάρισμα του Θεού και ανήκει στη κοινότητα προς ενότητα για να κοινωνήσουμε μεταξύ μας και με τον Θεό με προοπτική την Βασιλεία των Ουρανών. Αντίθετα οι ναρκισσιστές το ζητούμενο είναι το εγώ και το εδώ και τώρα, «χωρίς να υπάρχει αύριο...!».

Είμαστε σίγουροι πως θα αναρωτηθείτε πως ξεχωρίζουμε έναν ναρκισσιστή. Η αλήθεια είναι ότι δεν είναι και τόσο δύσκολο. Όσοι άνθρωποι διακατέχονται από ναρκισσισμό έχουν συνήθως τα εξής βασικά χαρακτηριστικά:

α) Υπέρμετρη αυτοπεποίθηση, η οποία πρέπει να επιβεβαιώνεται συνεχώς (μεγαλομανία): Ο ναρκισσισμός προέρχεται από μια διαταραγμένη αυτοεκτίμηση. Για αυτό και οι ναρκισσιστές χρειάζονται συνεχώς αναγνώριση και θαυμασμό. Μπορούν να νιώσουν ευτυχείς μόνο όταν βρίσκονται στο προσκήνιο, ενώ μπορούν να καταρρεύσουν ολοκληρωτικά όταν βρεθούν ξαφνικά στην αφάνεια.

β) Ισχυρή επιθυμία για κυριαρχία και χειραγώγηση πάνω στους άλλους που τους θεωρούν κατώτερους.

γ) Έλλειψη βούλησης να ενσωματώσουν τα συναισθήματα και τις αποφάσεις των άλλων στις δικές τους αποφάσεις και πλάνα.

δ) Διακρίνονται συνεχώς από έντονη ανησυχία και ανυπομονησία και απογοητεύονται εξίσου εύκολα.

ε) Δεν υποβάλουν τον εαυτό του σε κριτική: Την κριτική την εκλαμβάνουν ως απειλή και αντιμετωπίζουν μεγάλες δυσκολίες στο να την αποδεχτούν.

στ) Η έλλειψη ενσυναίσθησης: Δεν ανταποκρίνονται και κυρίως αδιαφορούν για τις ανάγκες των συνανθρώπων τους.

ζ) Οι εγωιστικές τους αποφάσεις βάζουν εκτός από τον εαυτό τους και των άλλων σε κίνδυνο π.χ. Οι κόντρες στη παραλιακή και τα συχνά ατυχήματα αυτών που έχουν ακριβά και πολυτελή αυτοκίνητα. Και

η) Η αντιφατική διαχείριση της επαγγελματικής τους ζωής με αυτήν της προσωπικής τους εκτός εργασίας κ.α.

Συμπερασματικά λοιπόν δεν μπορούμε να είμαστε Ορθόδοξοι Χριστιανοί και να είμαστε και ναρκισσιστές στις σχέσεις μας με τους άλλους και κυρίως με τον Θεό. Ας το προσέξουμε πριν να είναι αργά...!

***Ο π. Αντώνιος Χρήστου είναι Προϊστάμενος Ιερού Ναού Προφήτου Ηλία Κορμπι- Βάρης, της Ι. Μ. Γλυφάδας Ε. Β. Β. & Β. Απόφοιτος Ανωτέρας Εκκλησιαστικής Σχολής Αθηνών, Πτυχιούχος της Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και Κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου στην Ορθόδοξη Θεολογία στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.**